ఏటి ఒడ్డున నీటిపూలు

- కొలిపాక రమామణి

రమామణిగారు 29 యేళ్ళ వయసులో వ్రాసిన మొదటి నవల ఈ 'ఏటి ఒడ్డున నీటిపూలు'. పోటీల్లో బహుమతి గెలుచుకుంది. తర్వాత కన్నడపత్రికలో అనువాదమై సీరియల్ గా వచ్చింది. అప్పుడు పుస్తకరూపంలో వెలువడింది. ఆ తర్వాత నాలుగైదు సంవత్సరాల వ్యవధిలోనే 'వెన్నెల్లో పిల్లనగ్రోవి', 'గడ్డిపోచలు','హాలాహలంలో అమృతం' లాంటి పాఠకాదరణ పొందిన నవలలు వ్రాశారు. అప్పటి అన్ని ప్రముఖపత్రికలలోను, ఆకాశవాణికి కథలు కూడా వ్రాశారు.

(గత సంచిక తరువాయి)

ఆంధ్రప్రభ వారపత్రిక ఉగాది నవలల పోటీలో ద్వితీయ బహుమతి పొందిన నవల (1968)

6

ఆగస్టు నెల ఏడవ తారీఖున చారుమతి గరల్సు హైస్కూల్లో ఉద్యోగంలో చేరింది. ఫస్టు ఫారం, సెకండ్ ఫారం వాళ్లకి ఇంగ్లీషు, లెక్కలు, సైన్సు చెప్పాలి. ఆ రోజు చాలా సంతోషంగా ఉంది చారుమతికి. తండ్రికి కొంచెం ఆరోగ్యం కోలుకుంది.

సాయంత్రం శ్రీదేవి, పద్మ చారుమతి ఇంటికి వచ్చి అభినందనలు చెప్పారు. పద్మను చూసి కొంచెం ఆశ్చర్య పోయింది చారుమతి. ఎందుకో బాధ పడుతున్నట్లుంది పద్మ. కొత్త పెళ్లి కూతురులో తొంగి చూసే ఉత్సాహం, కొత్త కళ లేవు.

"పద్మ అలా ఉందేం?" అంది చారుమతి శ్రీదేవిని చూస్తూ.

"ఇవాళ తన శ్రీవారి దగ్గిరినుంచి ఉత్తరం రాలేదు. అందుకే చిన్నబోయింది అమ్మాయిగారి ముఖం" అంది శ్రీదేవి పద్మని హాస్యం చేస్తూ.

పద్మ నవ్వేసి ఊరుకుంది. కాని ఆ నవ్వు వెనకాల ఏదో దిగులు ఉన్నట్లు గ్రహించింది చారుమతి. కాని ఏమీ గమనించనట్లు ఊరుకుంది. పద్మని ఉత్సాహపరచాలని, "పింగళి– కాటూరి" రాసిన 'ప్రణయ లేఖలు' గుర్తుందా?" అని అడిగింది పద్మ వైపు చూస్తూ.

"ఏది?"

"మనకి చాలా నచ్చిన భాగం. అప్పుడే మరిచి పోయావా?"

"నిన్ను నెద నిల్పి నేను ధ్యానించునట్లు
నీవు నన్నెద నిల్పి ధ్యానింతువేని
అవ్యయామృత బిందు నిష్యంద మధుర
భావ సంయోగ రససిద్ధి బడయనగును!"

రాగ వరసలో చదివింది చారుమతి.

"విరహంలో ప్రణయం ఎక్కువవుతుందట. విరహం కూడా సుఖమే అంటారు అనుభవించిన వాళ్ళు" అంది శ్రీదేవి.

"మన అమ్మాయి తీరు చూస్తే విరహం సుఖంగా ఉన్నట్టు లేదు. ఎప్పుడెప్పుడు ఆయన ఒళ్లో వాలుదామా అన్నట్టుంది."

చారుమతి మాటలకు శ్రీదేవి గట్టిగా నవ్వింది. పద్మ నవ్వలేదు. పూర్వమైతే, "ఛీ ఛీ, వెధవ మాటలు!" అని అలక నటించేది.

"ఇంకో టాపిక్ ఏదైనా మాట్లాడ కూడదూ?" విసుగా మొహం పెడుతూ అంది పద్మ. అల్లరి చేస్తున్న స్నేహితురాళ్ళ నోళ్ళు కట్టుబడ్డాయి.

చారుమతే సంభాషణ మార్చి కాలేజీ విశేషాలలోకి దింపింది. కాలేజీలో మగపిల్లల అల్లరి గురించి, అమ్మాయిల అలంకరణ గురించి సంభాషణ గంట సేపు సాగింది. చీకటి పడగానే శ్రీదేవి, పద్మ లేచి వాళ్ళ ఇళ్ళకు వెళ్లి పోయారు.

రెండు నెలలు గడిచే సరికి చారుమతికి ఉద్యోగం అలవాటై పోయింది. పిల్లలకు పాఠాలు చెప్పడంలో కూడా ఎంతో ఆనందం ఉందనుకుంది. ముఖ్యంగా చెప్పిన పాఠం సరదాగా ఉంటే, అర్థం అవుతూ ఉంటే, పిల్లలు చూపే శ్రద్ధ, వాళ్ళ కళ్ళల్లో వెలిగే ఉత్సాహం చూస్తూ చారుమతికి తృప్తి కలిగేది. ఓపికగా, సరదాగా పాఠాలు చెప్పే చారుమతి అన్నా, ఆమె క్లాసు అన్నా పిల్లలు ఇష్టపడేవారు.

పిల్లల మధ్య స్కూలులో ఉన్నప్పుడంతా కాలం ఇట్టే నిశ్చింతగా గడిచి పోయేది. ఇంటికి వస్తే ఏదో శూన్యంగా ఉండేది చారుమతికి. రాత్రి పడుకుంటే లెక్కలేనన్ని కోరికలు, కలలు మనసులో ముసురు కునేవి. కాలేజీలో చదవాలి. డిగ్రీ తీసుకోవాలి. మంచి భర్త రావాలి. తనకి దొరకనివి తన స్నేహితురాళ్లిద్దరికీ అందుబాటులో ఉన్నాయని తోచగానే ఒక్కసారి ఈర్ష్య లాంటి భావం ఎక్కడో మెదిలేది. తిరిగి తనని తనే తిట్టుకునేది. శ్రీదేవి, పద్మల మీద ఈర్ష్య ఏమిటి? వాళ్ళు కలకాలం సుఖంగా ఉండాలి. తనకు ఏమీ లభ్యం కాక పోయినా వాళ్ళయినా సంతోషంగా ఉండాలి. తన మనసులో నీచమైన భావాలు రాకుండా చూడమని భగవంతుణ్ణి ప్రార్థించేది.

ఆ ఏడాదే నవంబరు మొదటి తారీఖున ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరించింది. హైదరాబాద్ రాజధాని అయింది. ఆంధ్రుల కలలు పండాయి. ఈ సందర్భాన్ని పురస్కరించుకుని కాలేజీలో ఆంధ్ర వార్షికోత్సవాలు పెద్ద ఎత్తున మొదలు పెట్టారు. తనకు స్కూలు ఉండడం వల్ల ఉదయం జరిగే ఉపన్యాసాలకి వెళ్ళలేక పోయినా, రాత్రి నాటకాలకు వెళ్ళేది చారుమతి. రోజూ సాయంత్రం శంకరం ఆనాటి విశేషాలు చెప్పేవాడు.

"మిస్. పి. ఆర్. కాలేజీ ఎవరో తెలుసా?"

"ఎవరు?" అంది చారుమతి అతను అడిగేది ఏమిటో తెలియక.

"మీ ఫ్రెండ్ పద్మ. ఆమె ఇప్పుడు కాలేజీ బ్యూటీ. చాలా అందంగా ఉంటుంది. చారూ! అబ్బాయిలు పిచ్చివాళ్ళయిపోతున్నారనుకో."

నవ్వు వచ్చింది చారుమతికి. 'అమ్మాయిల అందం గురించి ఆలోచించేంత పెద్దవాడయి పోయాడా శంకరం' అనుకుంది మనస్సులో. వెంటనే ముందు రాత్రి జరిగిన సంఘటన గుర్తుకు వచ్చింది. రాత్రి నాటకాలకి శ్రీదేవి, చారుమతి, పద్మ కలిసి వెళ్ళారు. ఆడిటోరియంలోకి అడుగుపెట్టగానే అరుపులు వినిపించాయి. "మిస్ కాలేజ్" "బ్యూటీ క్వీన్" అంటూ. కాని అది పద్మని గూర్చే అని తోచలేదు. పద్మలో ఏ భావం లేదు. తల వంచుకుని వచ్చి తమతో కూర్చుంది.

'లోకమంతా తన అందాన్ని మెచ్చుకున్నా, చేసుకున్న వాడు ఆ సౌందర్యాన్ని గుర్తించ లేకపోతే, ఆ అందానికి ఉన్న విలువేమిటి?' అనుకుంది పద్మ. ఈ బిరుదులు సంతోషం కంటె విచారమే ఎక్కువ చేసేవి పద్మలో.

మాధవరావు దగ్గిరినించి ఒక్క ఉత్తరం కూడా తను అందుకోలేదన్న సంగతి జ్ఞాపకం వచ్చినప్పుడల్లా ఆ రోజు మనస్సంతా చీకాకయి పోతుంది. రాత్రి నిద్ర పట్టదు.

7

"అబ్బబ్బ! ఏం చలి, ఏం చలి! ఈ ఘటం వెళ్ళిపోతే బాగుండును. ఈ చలి భరించలేనురా బాబూ" అంటూంది డెబ్భైఏళ్ల ముసలామె, సూర్యారావు తల్లి, నీళ్ళ కాగు కింద మంట దగ్గిర కూర్చుంటూ. ఆమెకి, చలికాలానికి అసలు పడదు. డిసెంబరు నెల మొదటి నుంచి సంక్రాంతి వెళ్ళే వరకూ రోజూ ఆవిడ చలి మీద విసుక్కుంటూ, "శ్రీమన్నారాయణుడు తొందరగా పిలిస్తే బాగుండును. ఈ చలి ఎన్నాళ్ళు భరించనూ?" అని గొణుక్కుంటూ ఉంటుంది. ముక్కోటి ఏకాదశినాడు పోవాలనీ, తిన్నగా వైకుంఠం చేరుకోవాలనీ ఆవిడ కోరిక. ఏకాదశి రోజంతా మరణం గురించే తలుచుకుంటుంది.

"మామ్మా! ఇవాళ వైకుంఠ ఏకాదశి. ఇవాళ ప్రయాణం అయితే మంచిది" అన్నాడు శంకరం మంట దగ్గిర చేరుతూ.

"ఎక్కడికిరా ప్రయాణం?" అంది ముసలమ్మ.

"ఎక్కడికేమిటీ? స్వర్గానికి... తిన్నగా శ్రీమన్నారాయణుని సన్నిధికి" అన్నాడు శంకరం.

పనిమీద అటే వచ్చిన శాంతమ్మ ఆ మాటలు విని నొచ్చుకుని, "ఏమిటిరా? పొద్దున్నే లేచి ఆ మాటలు? మామ్మతో హాస్యాలా? పెద్దతరం చిన్నతరం లేదురా?" అంటూ శంకరాన్ని చీవాట్లు వేసింది. ఆ మాటలు విన్న ఆడపిల్లలు సన్నగా నవ్వుకున్నారు.

ఇంతలో సూర్యారావు గట్టిగా దగ్గుతూ ఉండడం వినిపించి శాంతమ్మ, పిల్లలూ ముందరి గదిలోకి వచ్చారు. సూర్యారావు మంచం మీదినించి ముందుకు వంగి కూచుని దగ్గుతున్నాడు. భానుమతి వెంటనే మందుతెచ్చి ఇచ్చింది.

"ఇవాళ ఇంట్లోనే పడుకో నాన్నా! కోర్టుకి, ప్లీడరు గారి ఇంటికి వెళ్ళకు. విశ్రాంతి తీసుకో" అంది చారుమతి.

"తగ్గి పోతుందమ్మా" అన్నాడు సూర్యారావు.

"ఒక్కరోజు కోర్టుకు వెళ్ళకపోతే కొంపలంటుకు పోవు. మీ ఆరోగ్యం కంటె ఎక్కువా పని? ఇవాళ మానేయండి" అంది శాంతమ్మ.

సూర్యారావు అలాగే అన్నట్లు బుర్ర ఊపి ఊరుకున్నాడు. తొమ్మిదింటికి భోజనాలు కానిచ్చి చారుమతి, మాలతి, భగవతి స్కూళ్ళకి, శంకరం కాలేజీకి వెళ్లి పోయారు. పది గంటలకు సూర్యారావు కూడా కొద్దిగా ఎంగిలిపడి కోర్టుకు వెళ్ళిపోయాడు.

సాయంత్రం అయిదు గంటలకు చారుమతి ఇంటికి వచ్చేసరికి సూర్యారావు పొద్దున్నలాగే దగ్గుతూ కనిపించాడు. కొద్దిగా ఆయాసం కూడా వస్తూంది. భానుమతీ, శాంతమ్మ చెరోపక్కా కూర్చున్నారు దిగులుగా.

"ఏమిటమ్మా ఇలా కూర్చున్నారు? నాన్నకి మళ్ళీ దగ్గు వచ్చిందా?" అడిగింది చారుమతి వస్తూనే.

"మళ్ళీ వచ్చిందమ్మా. మీ నాన్నగారు ఎవరి మాటేనా వింటారా ఏమైనానా? ఈ రోజు విశ్రాంతిగా ఇంట్లో పడుకోండి అంటే వినక పదిగంటలకంతా పరిగెత్తారు బయటికి. మూడింటికి 'దగ్గు వస్తూంది' అంటూ వచ్చేశారు. ఏం మాయదారి ఉబ్బసమో. మనిషిని పీల్చేస్తుంది." శాంతమ్మ నిష్టూరంగా మాట్లాడినా, ఆ మాటల వెనక భర్త మీద ప్రేమా, ఆయన ఆరోగ్యం పట్ల ఆందోళనా ఉన్నాయి.

చారుమతి అక్కడే నిలబడి తండ్రి పరిస్థితి చూసింది. దగ్గుతో పాటు ఆయాసం వస్తూంది. తెరిపి లేకుండా దగ్గుతున్నారు.

"శంకరం రాలేదా కాలేజీ నుంచి? సరే, నేను డాక్టరు శ్రీ రామారావుగారిని పిలుచుకు వస్తాను" అని చేతిలో ఉన్న పుస్తకాలు టేబిల్ మీద పడవేసి వెళ్ళింది బయటికి.

డాక్టరుతో ఇంటికి వచ్చేసరికి గంట పట్టింది. ఇంట్లో శంకరం, మాలతి, భగవతి అంతా వచ్చి ఉన్నారు.

డాక్టరు సూర్యారావుని పరీక్షించి ఇంజెక్షన్ ఇచ్చాడు. "తగ్గిపోతుంది. లేకపోతే నాకు కబురు చెయ్యండి" అని వెళ్ళిపోయాడు.

సూర్యారావు కొద్దిగా మగతగా కనిపించాడు. దగ్గు కూడా కొంచెం తగ్గింది.

చుట్టూరా ఉన్న పిల్లల వాడిన ముఖాలు చూశాక గుర్తుకు వచ్చింది శాంతమ్మకు, ఉదయం తొమ్మిది గంటలకు తిన్న అన్నమే. మళ్ళీ సాయంత్రం కాఫీ నీళ్ళయినా తాగలేదని.

"భానూ! కుంపటి వెలిగించు. కొద్దిగా బియ్యం పడేస్తాను" అంది.

"నువ్వెందుకమ్మా. నేను చేసేస్తాను వంట" అని భానుమతి లోపలికి వెళ్ళి వంట ప్రయత్నం మొదలు పెట్టింది.

ముసలమ్మ సణుక్కుంటూ కంబళీ కప్పుకుని మూల కూచుని కొడుకు వైపే చూస్తూంది ఆందోళనగా. "మాయదారి రోగాలు!" గొణుక్కుంటూంది.

భానుమతి అన్నం, ఊరగాయ, మజ్జిగ వేసి చెల్లెళ్ళకీ, తమ్ముడికీ భోజనం పెట్టింది. వాళ్ళు తింటూండగానే మళ్ళీ సూర్యారావు దగ్గు వినిపించింది. దగ్గుతో బాటు విపరీతమైన ఆయాసం, ఊపిరి అందనట్లు కష్టం మీద శ్వాస తీసుకుంటున్నాడు. గబగబా చేతులు కడుక్కుని వచ్చిన శంకరాన్ని, చారుమతిని చూసి, "బాబూ! డాక్టరును పిలుచుకు రారా. ఈ బాధ భరించలేను" అన్నాడు.

శంకరం చొక్కా మార్చుకుని, తొందరగా బయటికి వెళ్ళాడు. ఇంట్లో అంతా డాక్టరు కోసం ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నారు.

ఎదటి మనిషి బాధపడుతూంటే, నిస్సహాయంగా చేతులు ముడుచుకుని చూస్తూ కూర్చోవడమంత కష్టం, వ్యధ మరోటి ఉండదు. ఆ వ్యక్తికి ఎలాగోలా సహాయం చేసి బాధ నివారించాలని ఉంటుంది. కానే ఏమీ చెయ్యలేము. బాధపడుతున్న వ్యక్తి దగ్గిర వాడయితే చూస్తున్నవాళ్ళకి మరీ యమయాతనగా ఉంటుంది. సూర్యారావు చుట్టూ మూగిన ఆత్మీయులకు ఇప్పుడు అలాగే ఉంది. అతను అతిగా ఆయాసపడుతూ విపరీతంగా దగ్గుతూ ఉంటే, నిస్సహాయులై నుంచున్నారు. వాళ్ళ గుండెలను ఎవరో పిండుతున్నట్లు ఉంది.

శంకరం డాక్టరును తీసుకురావడానికి ముప్పావు గంట పట్టింది. ఆయన మళ్ళీ పరీక్షించాడు. ఈ సారి ఓ ఇంట్రావీనస్ ఇంజెక్షన్ ఇచ్చాడు. సూర్యారావుకు ఎదురుగా కూర్చున్నాడు.

"ఎలా ఉందండీ సూర్యారావుగారూ? ఏమైనా తగ్గినట్టు అనిపిస్తూందా? మత్తుగా ఉందా?" అని ప్రశ్నించాడు.

"చాలా ఆయాసంగా ఉంది డాక్టరుగారూ. ఏమీ తగ్గలేదు" అన్నాడు సూర్యారావు.

"తగ్గి పోతుందండీ. మీరు కొంచెం ఓపిక పట్టాలి. ఇంజెక్షన్ ఇచ్చానుగా తగ్గుతుంది." అతని మాటలలో ఓదార్పు, ధైర్యం కనిపించాయి అందరికీ.

డాక్టరు తిరిగి స్టెతస్కోపుతో సూర్యారావు గుండెలు పరీక్షించాడు. నాడి చూశాడు.

"శంకరం! అలా రావోయ్" అని బయటికి వెళుతూ పిలిచాడు.

శంకరం తిరిగి లోపలి వస్తూనే చారుమతిని ప్రక్క గదిలోకి పిలిచి, "నాన్నను పెద్దాసుపత్రిలో చేరిపిస్తే మంచిదన్నారు డాక్టరుగారు. నేను వెంటనే వెళ్ళి బండి తీసుకు వస్తాను. నువ్వు సిద్దంగా ఉండు" అని చెప్పి బయటికి వెళ్ళిపోయాడు.

చారుమతి అయోమయంలో పడింది. 'ఇప్పుడు ఆసుపత్రిలో చేర్చడం ఎందుకు? ఇంట్లో అమ్మతో, మామ్మతో ఏమని చెప్పడం?' అనుకుంది. ఏమీ తోచలేదు. నిశ్శబ్దంగా లోపలికి వెళ్ళి రెండు దుప్పట్లూ, ఒక రగ్గూ, దిండూ తీసుకుని తను చీర మార్చుకుంటూంటే, భానుమతి లోపలికి వచ్చి అడిగింది. "ఏం చెప్పారు డాక్టరు?"

"పెద్దాసుపత్రిలో చేర్చమన్నారట. నేను, శంకరం బండిలో నాన్నని తీసుకు వెళతాం. మామ్మకి సాయంగా మాలతిని, భగవతిని ఇంట్లో ఉంచి, ఇంట్లో పని చూసుకుని నువ్వూ, అమ్మా రండి" అంది.

సూర్యారావు పరిస్థితిలో మార్పు ఏమీ లేదు. భానుమతీ, చారుమతీ లోపలే నిశ్శబ్దంగా నుంచుండి పోయారు. ఇద్దరి మనసులలోఒకటే భయం.

శంకరం బండి తెచ్చిన శబ్దం విని ఇద్దరూ ముందరి గదిలోకి వచ్చారు. శాంతమ్మ కంగారుగా అడిగింది. "బండి ఎందుకు బాబూ?"

"నాన్నని ఆస్పత్రికి తీసుకు వెళ్ళాలమ్మా. డాక్టరు గారు చెప్పారు. అక్కడ పెద్ద డాక్టర్లు ఉంటారు కదా!"

శంకరం మాట్లాడుతూనే తండ్రిని లేవదీశాడు. ఇంతలో చారుమతి, భానుమతి బండిలో పక్క పరిచి, దిండ్లు పెట్టారు.

సూర్యారావు పైకి ఏమీ అనకపోయినా, తనని ఎక్కడికి తీసుకు వెళుతున్నదీ గ్రహించాడు.

"శాంతా! ఈ మారు నేను వెనక్కి రానేమో అనిపిస్తూంది" అన్నాడు భార్యవైపు తిరిగి.

"ఏమిటండీ ఆ మాటలు! క్షేమంగా మీరు ఇంటికి వస్తారు" అంది శాంతమ్మ, భర్త చెయ్యి పట్టుకుంటూ. కాని ఆమె కళ్ళ నిండా నీళ్ళు.

"అమ్మా! వెళ్ళుతున్నానమ్మా!" అన్నాడు సూర్యారావు తల్లి వైపు తిరిగి.

ముసలమ్మా గబుక్కున లేచి ముందరికి వచ్చింది.

"ఎక్కడికి తీసుకు వెళుతున్నారే మీ నాన్నని? బాబూ! నన్ను అన్యాయం చెయ్యకురా! నా తల కొరివి పెట్టాలిరా!" అంటూ ఏడుపు మొదలు పెట్టింది.

భానుమతి మామ్మని పట్టుకుని, "అలా ఏడవకు మామ్మా! నాన్నని రేపు తీసుకు వచ్చేస్తారు" అని ఊరుకోబెట్టడానికి ప్రయత్నించింది.

"అమ్మా భానూ! వెళుతున్నాను. మాలతి, భగవతి దగ్గిరికి రండమ్మా" అంటూ పేరుపేరునా వరసగా పిలిచాడు సూర్యారావు, అంత దగ్గులోనూ, ఆయాసంలోనూ. చారుమతి గుండె తరుక్కు పోయింది తండ్రిని చూస్తుంటే.

బండి వెళ్లి పోతుంటే తల్లీ, భార్య, ముగ్గురు ఆడపిల్లలూ బయటే నిలబడి పోయారు, కనిపించినంత వరకూ బండిని చూస్తూ.

శంకరం పై వైపు, చారుమతి కింది వైపు కూర్చున్నారు. తండ్రిని బండిలో పడుకో బెడదామని ఎంత ప్రయత్నించినా వీలులేక పోయింది.

"నేను పడుకోలేనమ్మా" అంటూ లేచి కూర్చున్నాడు సూర్యారావు. అతనికి పడుకుంటే ఎగశ్వాస వచ్చేది. ఊపిరి తీసుకోలేక పోయేవాడు. పిల్లలిద్దరూ చెరో పక్క పట్టుకుంటే మధ్యన కూర్చుని ఆయాసపడుతున్నాడు సూర్యారావు. "నా పని అయిపోయింది తల్లీ.. నాపని అయిపోయింది బాబూ" అంటున్నాడు దీనంగా.

రాత్రి పది గంటలు దాటింది. చలికాలం. వీధిలో ఎవరూ నడవడం లేదు. రోడ్డు మీద నిశబ్ధం, బండి చక్రాల చప్పుడు ఏదో భయాన్ని కలిగిస్తున్నాయి. తండ్రి ఒంటి మీద రగ్గు సమంగా కప్పుతూ, దైవ ప్రార్ధన చేస్తూ కూర్చుంది చారుమతి.

కాజువాలిటీ వార్డుకి తీసుకు వెళ్ళారు సూర్యారావుని. అక్కడ డాక్టర్లు ఎవరూ లేరు. ఒక హౌస్ సర్జన్ మాత్రం ఉన్నాడు. సూర్యారావు పేరూ అదీ రాసుకుని, అతను పరీక్షించడానికి దగ్గిరికి వచ్చేసరికి సూర్యారావుకి పెద్దగా దగ్గుతెర వచ్చింది. దగ్గు తగ్గగానే నోట్లోనించి నురగ రావటం కనిపించింది. నర్సు వచ్చి దూదిపెట్టి నురగ తుడిచి పారేసింది. హౌస్ సర్జన్ వెంటనే నర్సుని పిలిచి, "డాక్టరుని పిలుచుకురా" అని పంపాడు.

శంకరం, చారుమతి తండ్రికి చెరొక వైపు భయంగా నుంచున్నారు. సూర్యారావు 'నా పని అయిపోయింది' అన్నట్టు చేతులు తిప్పుతున్నాడు. మధ్య మధ్య నోట్లోనుంచి నురగ వస్తూ ఉంటే చారుమతి దూదితో తుడుస్తూ నుంచుంది. శంకరం హఠాత్తుగా ఏమనుకున్నాడో, "చారూ! నువ్విక్కడ ఉండు. అమ్మని తీసుకు వస్తాను" అని బయటికి పరిగెత్తాడు.

శంకరం అలా బయటికి వెళ్ళగానే డాక్టరు లోపలికి వచ్చాడు. చిన్నవాడైన ఆ డాక్టరుని చూసి చారుమతి మనసులో విసుక్కుంది. 'పెద్దవాడైతే బాగుండును. అన్నీ తెలుస్తాయి' అనుకుంది. డాక్టరు రాగానే సూర్యారావును పరీక్షించి, ఇంజెక్షన్ ఇచ్చాడు. నర్సుని పిలిచి,

"పేషంట్ ని మగవాళ్ళ వార్డుకి తీసుకు వెళ్లి ఆక్సిజన్ ఇవ్వాలి. వెంటనే ఏర్పాటు చెయ్యి" అన్నాడు. ఆ మాట వింటూనే కుప్పకూలిపోయింది చారుమతి.

చారుమతి పరిస్థితి గ్రహించిన డాక్టరు దగ్గిరికి వచ్చి అడిగాడు. "ఈయన ఏమౌతారు మీకు?"

"మా నాన్నగారు" అంది చారుమతి కళ్ళ నీళ్ళు పెట్టుకుంటూ.

"ధైర్యంగా ఉండాలి మీరు" అన్నాడు డాక్టరు అనునయంగా.

సూర్యారావుని మగవాళ్ళ వార్డుకి మారుస్తూ ఉంటే చారుమతి పక్కనే మౌనంగా నడిచాడు డాక్టరు. సూర్యారావు దగ్గు తగ్గు ముఖం పట్టింది. ఆయాసం తగ్గింది. మగతగా పడుకున్నాడు. 'ఇంజెక్షన్ పని చేసినట్టుగా ఉంది' అనుకుంది చారుమతి మనసులో. కొంచెం ధైర్యం వచ్చింది. డాక్టరు కూడా మంచివాడిలా ఉన్నాడు.

వార్డులో ఎక్కడా ఖాళీ లేదు. ఒక పేషెంట్ ని బెడ్ ఖాళీ చెయ్యమంది నర్స్. ఆయన చెయ్యనన్నాడు.

"ఇది ఎమర్జన్సీ కేసయ్యా. నువ్వు బెడ్ మీది నించి లేవాలి" అంది నర్సు విసుక్కుంటూ.

"నాదీ ఎమర్జన్సీ కేసే! ఒకటే కడుపునొప్పి. మూడురోజులనించీ కింద పడుకుంటే, ఇవాళే ఇచ్చారు బెడ్" అన్నాడు పేషెంట్ కదలకుండా. మొండివాడిలా ఉన్నాడు.

డాక్టరు ముందుకు వచ్చి, "బెడ్ మీదినించి దిగు" అన్నాడు శాసిస్తూన్నట్టు. పేషెంట్ సణుగుకుంటూ దిగిపోయాడు.

సూర్యారావును బెడ్ మీద పడుకోబెట్టారు. చారుమతి ఒళ్లంతా కళ్ళు చేసుకుని చూస్తూంది తండ్రిని. ఆయన ముఖంలో ఉదాసీనత. ఏదో మగత. ఆక్సిజన్ ఎక్కడం లేదు. డాక్టరు, నర్సు కంగారు పడుతున్నారు. డాక్టర్ సూర్యారావుకి ఇంజెక్షన్ ఇచ్చాడు. ఎక్కలేదు. డాక్టరు సూర్యారవుని పైకి ఎత్తి కుదిపాడు. మనిషిలో చలనం లేదు. నాడి చూసి పెదవి విరిచాడు.

"ఇట్ ఈస్ ఓవర్" అంది ఆందోళనగా నర్సు. డాక్టరు వెనక్కి తిరిగాడు. నర్సు సూర్యారావు ముఖం మీద పూర్తిగా గుడ్డ కప్పేసి, వెనకి తిరిగి బెడ్ దిగనని మొరాయించిన పేషెంట్ ని అడిగింది. "నీది ఇంత ఎమర్జన్సీ కేసేనా?"

చారుమతి కొయ్యబొమ్మలా నిలుచుంది. ఏమీ అర్థం కానట్టు అయోమయంగా నుంచున్న చారుమతిని చూసి డాక్టరు, "మీరు ఇలా రండి" అని భుజం మీద చెయ్యి వేసి కుదిపి, తన వెంట తన రూములోకి తీసుకు వెళ్ళాడు.

దయగల డాక్టర్ కళ్ళు చూడగానే చారుమతికి దుఃఖం ముంచుకు వచ్చింది. తల వంచుకు టేబిల్ మీద పెట్టుకుని భోరుమని ఏడ్చింది. తెరలు తెరలుగా వస్తున్న ఏడుపు ఆగలేదు. ఆత్మీయుడైన వ్యక్తిలా డాక్టరు మౌనంగా కూర్చున్నాడు.

శంకరం, శాంతమ్మ, భానుమతి వచ్చారు. సూర్యారావు ఇంక లేడని తెలుసుకున్న వారి హృదయాలు బద్దలయ్యాయి.

డాక్టరు శంకరం దగ్గిరికి వచ్చి, భుజం మీద తట్టుతూ, "ఊరుకో శంకరం. అమ్మకి ధైర్యం చెప్పు" అన్నాడు. ఇరవై ఏళ్లయినా నిండని శంకరం ఎంతగా తల్లికి ధైర్యం చెప్పగలడో డాక్టరుకీ తెలుసు. శంకరం డాక్టరు భుజం మీద వాలిపోయి ఏడ్చాడు.

సూర్యారావు శవాన్ని అంత రాత్రివేళ ఇంటికి పంపడానికి వీల్లేదన్నారు. డాక్టరే అందరికీ ఓదార్పు మాటలు చెప్పి ఇంటికి పంపాడు. ముసలి తల్లి కొడుకు మరణవార్త విని గగ్గోలుగా ఏడ్చింది. డెబ్బై ఏళ్ల ముసలమ్మకి, కాటికి కాళ్ళు చాచుకుని మరణం కోసం ఎదురు చూస్తున్నావిడకి.... చెట్టంత కొడుకు మరణం పెద్ద ఆఘాతమయింది.

టెలిగ్రాములు అంది రేవతి, గోపాలరావు, తక్కిన బంధువులు వచ్చారు. ఇల్లంతా శోకాలతో నిండి పోయింది.

శంకరం జుత్తు తీయించేసుకుని, కొత్త కుండలో అగ్ని పట్టుకుని, తండ్రి శవం ముందర బయలు దేరడం చూసిన శాంతమ్మ ముఖం తిరిగి పడిపోయింది.

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)